

Lai sargātu vērtīgos zālājus, veidos jaunus dabas liegumus

KAS

IR BIOLOĢISKI VĒRTĪGI ZĀLĀJI (BVZ)?

! Ne visi ilggadīgie zālāji ir bioloģiski vērtīgi

- sugām bagāti, daudzveidīgi zālāji
- sugu sastāvs veidojies ilgstoši, dabai, mājlopiem un cilvēkam mijiedarbojoties
- ilgstoši nav arti, sēti un intensīvi mēsloti

Intensīva lauksaimniecība samazina BVZ, bet to izzušana apdraud

CIK

BIOLOĢISKI VĒRTĪGU ZĀLĀJU IR LATVIJĀ?*

Apdraudētākā biotopu grupa, kas strauji izzūd

Lauksaimniecības zemju kopējā platība - 1 969 000 ha, no tiem

68% aramzemes

32% zālāji, no tiem

tikai 3,2% bioloģiski vērtīgi zālāji

* Centrālās statistikas pārvalde, 2021, Dabas skaitīšana, 2021

KĀPĒC

VAJADZĪGI BIOLOĢISKI VĒRTĪGI ZĀLĀJI?

Tie:

- ir mājvieta 1/3 Latvijas augu sugu jeb ~500 augu sugām
- ir barošanās un ligzdošanas vieta putniem
- mazina plūdu risku, novērš erozijas risku
- ar blīvo sakņu sistēmu mazina iespēju izplatīties invazīvajām augu sugām
- piedalās klimata regulācijā

1m² BVZ var aug pat 50 augu sugu

KĀ

SAGLABĀT BIOLOĢISKI VĒRTĪGOS ZĀLĀJUS?

- **saglabā nepļautus** ziedaugiem bagātus laukumus
- **lepojies** un **izzini** sava īpašuma dabas vērtības
- **palīdzini** arī citiem zālājiem kļūt par nozīmīgu dabas sastāvdaļu
- **nogani** vai **plauj** reizi sezonā un savāc sienu
- **nededzini** kūlu, **neuzar**, **neapmežo** un **neapbūvē**

Lai nodrošinātu dabisko zālāju saglabāšanu un to ietveršanu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā, tādējādi daļēji novēršot Eiropas Komisijas ierosināto pārkāpuma procedūru pret Latviju par nepietiekamu aizsardzību zālāju biotopiem, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumos Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem"". Tie paredz izveidot 39 jaunus dabas liegumus un paplašināt četrus esošus dabas liegumus ar kopējo platību 4 649 ha.

VARAM un Dabas aizsardzības pārvalde (pārvalde) aicina sabiedrību piedalīties publiskajā apspriešanā par plānotajiem grozījumiem. **Rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus par noteikumu projektu jāsniedz līdz 20. decembrim, tos adresējot VARAM (Peldu iela 25, Rīga, LV-1494 vai pasts@varam.gov.lv).**

Tiesību aktu projekts ir pieejami vietnes www.varam.gov.lv sadaļā Par mums - Normatīvie akti - Normatīvo aktu projekti - Normatīvo aktu projekti dabas aizsardzības jomā. Tāpat tas redzams Tiesību aktu projektu publiskā portāla <https://tapportals.mk.gov.lv/> sadaļā Sabiedrības līdzdalība (Projekta ID 24-TA-1293).

Lai informētu zemes īpašniekus, kuru īpašumi ietilps jaunizveidotajos vai paplašinātajos dabas liegumos, tiek izsūtītas informatīvas vēstules par gaidāmajām izmaiņām. Fiziskās un juridiskās personas saņems vēstules e-adresē. Ja tādas nav, vēstules tiks sūtītas uz deklarēto adresi.

Zemes īpašnieku ērtībām pārvalde ir sagatavojusi tiešsaistes karti - <https://www.daba.gov.lv/lv/publiski-apspriežamie-dokumenti>. Tajā ir redzamas jaunveidojamo un paplašināto dabas liegumu robežas, Eiropas Savienības nozīmes biotopu platības, lauku bloki un esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Ierakstot īpašuma kadastra apzīmējumu kartes meklētājlapas kreisajā augšējajā stūrī, būs redzams, vai un kādas izmaiņas skars konkrēto īpašumu. Turpat pieejama arī pamācība kartes izmantošanai.

Papildinformācija pieejama, sazinoties ar pārvaldes speciālistiem darba dienās plkst. 10.00-16.00 pa tālruņa numuru 25638270, 25653491 vai rakstiski, adresējot jautājumus uz e-pastu pasts@daba.gov.lv.

Savukārt konstruktīvus priekšlikumus un komentārus var iesniegt VARAM, sūtot e-pasta vēstuli uz pasts@varam.gov.lv vai darba dienās plkst. 10.00-16.00 zvanot uz tālruņa numuru 67026587.

Anonīmi iesniegumi netiks ņemti vērā. Tādēļ juridiskām personām vēstulē jānorāda institūcijas nosaukums, reģistrācijas numurs, priekšlikumu sniegšanas datums un kontaktinformācija. Fiziskām personām jānorāda savs vārds, uzvārds, adrese un priekšlikuma sniegšanas datums.

Jauno dabas liegumu mērķis ir saglabāt un aizsargāt bioloģiski daudzveidīgos zālājus, kas ir būtiska Latvijas dabas vērtība. Zālāji šobrīd ir visapdraudētākā biotopu grupa Latvijā un aizņem vairs nepilnu 1 % no valsts teritorijas. Taču tie nodrošina mājvietu daudzām aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām, kā arī palīdz uzturēt ekosistēmu līdzsvaru un ainavu kvalitāti.

Noteikumu projekta izstrādē izmantoti detalizēti dabas vērtību inventarizācijas dati, aktuālo teritoriju novērtējums un ietekmējošo faktoru analīze. Noteikumu projekts sagatavots, lai pastiprinātu aizsardzību galvenokārt pļavu biotopam "Sugām bagātām ganībām un ganītām pļavām" ar biotopa kodu 6270. Par šī biotopa aizsardzības*

nepietiekamību norādījusi Eiropas Komisijas, ierosinot pārkāpuma procedūru pret Latviju par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību saistību neizpildi.